

Verschiĝnt maandelĝks
Zestiende jaargang
Nummer 4 (178)
APRIL 1949

Vertegenwoordiger in Nederland :
L E E N
sekr. Stadionkade 6, Amsterdam Z.
postrek. 34563 van P.M. Mabeoone
Pythagorasstr. 122 Amsterdam O.

Orgaan van de
VLAAMSE ESPERANTISTEN-BOND
POSTBUS 342, BRUSSEL
Postrekening 2321.50 van V. E. B.

LIDGELDEN :
* Leden : 75 fr.
* Steunleden: min. 150 fr.
Inwonende leden : 25 fr.
(* met bondsorgaan)

ABONNEMENTEN :
Belgiĝ : 60 fr.
Ceteraj landoj : 75 bfr.
Proefn. : 5 fr. (1 r.k.)

LA ORIGINO DE LA BORSO

Ni scias, ke borso estas ejo en grandaj komercaj urboj, kie oni kunvenas por fari financajn kaj komercajn spekulaciojn, sed ĝia origino ne estas same bone konata.

La Florencano Ludoviko Guicciardini, kiu venis Antverpenon por sin ekzerci en la komerco kaj kiu travojaĝis la tiamajn Nederlandojn, mencias en sia informrica verko « Priskribo de la Nederlando » (eldonita de Plantin en 1567), ke troviĝas en Bruĝo placo « tre profitona al ĉiuj landoj en la mondo ». Sur tiu placo, li aldonas, staras granda domo apartenanta al la nobela familio van den Beurze, kaj super la pordo montriĝas ties blazono, nome tri « monsaketoj ». El la vorto « beurs » (eu = ö) signifanta « monsaketo », de la greka « bursa » = haŭto, ledo (lat. byrsa ; fr. bourse ; germ. Börse ; it. Borsa ; hisp. bolsa ; dan. Børsen k.t.p.) oni inkludas konkludi pri la flandra deveno de la borso. La suprenomita domo estus doninta sian nomon al la placo, kie oni negocis...

Sed verdire la familio van der Beurze pruntis sian nomon de tiu placo mem, nomon kiu jam rekontiĝas en « Eneiso ». Laŭ Virgilius Dido kaj ŝiaj kunuloj, fuĝintaj mil jarojn antaŭ Kristo sur la lokon de la posta Kartago, aĉetis tie tiom multe da tereno, nomita laŭ la ago « bursa » « kiom oni povis sterni sur ĝi virbovan haŭton ». Tie oni konstruis la fortikan kastelon de la urbo.

Jen por la nomo. Ke la borso sin denove manifestis en la mezepoka havenurbo Bruĝo ne estas miriga. Ĉirkaŭ la jaro 1000 la (hejma) industrio ja estiĝis en okcidenta Eŭropo kaj la produktaĵoj (drapo, tolo) estis ofertataj en la tiamaj foiraj urboj. Tiucele la komercistoj ekloĝis en gastejoj, kiuj krome ebligis la konservadon de la varoj. Estis ĝuste tia gastejo, kiam la anoj de la familio van der Beurze samtempe funkciantaj kiel makleristoj, ekspluatistoj en Bruĝo inter la jaroj 1257-1457.

La nomo « borso » sekvis poste la de Bruĝo hereditan komercon al Antverpeno kaj Bergen op Zoom, kie samspeca placo estis baptita laŭ ĝi. Ni scias ja, ke (Antwerpen)

Anstataŭ Bruĝ', la sama Eŭropa komercurb',

Kondukis ŝi sen kurb'

Patrujon supren al reputacio fama.

De l'abundeco la akir'

La « Landjuvelo » (1) kaj turnir'

Atestis ŝian brilon. Burĝoj ja sen ĝeno

Invitis monŝuldantajn reĝojn al festeno,

Kaj kiel rekompenco' por tiu ĉi honor',

La ŝuldateston nenligis je pulvor'.

(Ledegank)

La orgeno en la Granda Preĝejo en Haarlem.

En la komenco de la jaro 1735 la komunumestraro decidis konstruigi novan orgenon. La 14an de Sept. 1738 la orgeno estis inaŭgurata. Christiaan Muller, orgenkonstruisto el Amsterdamo, faris la instrumenton. La skulptaĵoj estas de Jan van Logteren. Jan Baptist Xavery, majstre pentris la bildaron sub la orgeno.

La orgenfronto estas alta 30 kaj larĝa 14 metrojn. La plej supra parto estas la blazono de Haarlem ; la vortoj : « Vicit Vim Virtus » signifas « Virto Venkis Perforton ».

La blanka bildaro sub la orgeno (alta 17, larĝa 7 futojn) montras la laŭdojn de la Poezio kaj Muziko al la Urba patronino pro ŝia oferemo. Alia signifo de la grupo estas Pieco, Poezio kaj Muziko.

La videblaj tuboj, — kelkcent — konsistigas nur malgrandan parton de la tuto, nome 5000. La grandeco de la tuboj, faritaj el metalo kaj ligno, estas tre varia. La plej malgrandaj estas same dikaj kiel krajono. La plej grandaj (32-futaj tuboj), videblaj ambaŭflanke de la orgeno, estas tiel vastaj, ke plenkreska persono povas trarampi ilin.

La gracia kaj majesta orgeno estas tre valora posedaĵo de la urbo Haarlem kaj famkonata pro siaj beleco kaj sonriĉeco. Mozart iam ludis sur ĝi.

Sabaton la 16an de Aprilo okaze de la 16a Kongreso de L.E.E.N. vi povos aŭdi ĝin. Venu ĝin la sonojn de unu el la plej majestaj instrumentoj en Eŭropo.

Fl.L.E.-anoj turnu sin al Postbus 342 Brussel aŭ rekte al la Kongreso Sekretariejo : S-ino M. de Witte-Dijkman, Junoplantsoen 119 zw., Haarlem.

La loĝantaro de Antverpeno, la fama havenurbo, kreskis ĝis 110 - 115.000 (sen la 11 - 15.000 fremduloj). Ĉiujare alvenis 90.000 ŝipoj kun 4.000.000 tunoj da varoj. Se origine la komercistoj de certa lando rendezis sur sama placo kaj en sama gastejo, tiu pligravigo de la komerco necesigis lokon pli ŝirmitan ol estas nura placo.

En 1460 oni tial disponigis al la komercistoj ejon, kie ili ĉiutage traktis siajn negocojn. Estis la unua borso. Sed baldaŭ oni estis devigata konstrui pli grandan kaj en 1515 estis starigita laŭ la desegnoj de la fama flandra arkitekto Dominiko de Waghemakere la borso, kiun prezentas nia bildo. Estis kvadrata interna korto kun nefermitaj galerioj, subtenataj de rondaj, ornamitaj kolonoj kun plia malalta etaĝo kaj go-

tikstila, okflanka turo.

Pro la aludita rimarkinda florado de la komerco la sama arkitekto jam en 1531 konstruis sur la nuna loko pli vastan borson, havantan pli internacian karakteron, dufoje detruitan de incendio kaj finfine rekonstruitan en 1872 laŭ la planoj de Jos. Schadde kaj inspiritan de la malnova borso.

La borso ĝenerale konservis sian originan karakteron, nome tiun de galerio ĉirkaŭ libera spaco I.a. ankaŭ la amsterdama borso origine konsistis el galerio ĉirkaŭ placo kaj la centra halo en la nunaj borsoj memorigas ankoraŭ pri la antikva evoluo.

TYNEVERUM.

(1) la flandraj « Floraj Ludoj » !

BUREAU « ESPERANTO BIJ HET ONDERWIJS »

Corn. Krusemanstr. 43. — Amsterdam-Z.

VERSLAG VAN DE ACTIE

« Rake klap, tweede stap »

In zijn vergadering van 12-5-'48 besloot het bureau zo mogelijk een nieuwe actie in te zetten bij Regering en Kamer en daarbij dan te trachten de in ons land voor ons streven wel aanwezige sympathie tot uiting te brengen. Aangezien de middelen van het bureau zelf echter geen behoorlijk opgezette actie toelieten, zou het nodig zijn te proberen een speciale financiële bijdrage daarvoor van de georganiseerde esperantisten los te krijgen.

Zo verscheen midden '48 de « Oproep aan de Nederlandse Esperantisten » van het Centraal Comité van de Esperantobeweging in Nederland », waarin een beroep op de offervaardigheid der leden werd gedaan. En niet tevergeefs ! Wel werd het gestelde doel niet bereikt, maar het eindresultaat was niet onbevredigend. Hieronder vindt U de bedragen, die door de Esperanto-organisaties werden bijeengebracht.

L. E. E. N.	Fr. 1.222,55
F. L. E.	Fr. 839,37
N. K.	Fr. 159,30
N. C. E. V.	Fr. 87,00
De Esp.ist	Fr. 8,00
	Fr. 2.316,22

En nu zullen vooral de goede gevers wel nieuwsgierig zijn te weten wat er met hun geld gedaan is.

Na nader overleg heeft het bureau zich gewend tot de Minister van O.K. en W. met het verzoek « het Esperanto zo spoedig mogelijk te doen opnemen als verplicht leervak in het onderwijsprogramma van alle kweekscholen voor onderwijzers en onderwijzeressen in ons land ». Dit verzoek werd 1-11-'48 verzonden.

Reeds in September daarvoor ontvingen alle afdelingen van de bij het bureau aangesloten organisaties een circulaire, waarin het doel van de actie uiteengezet was, op medewerking werd aangedrongen en verteld, wat de afbesturen en leden moesten doen.

Over deze medewerking kunnen we in het algemeen niet pochen. Enkele gunstige uitzonderingen daargelaten, hebben de esperantisten zelf weinig van zich laten merken. In de gemeente Noorddijk heeft één het karweitje alleen opgeknapt, en met succes. Van de weinige plaatselijke commissies, die op ons verzoek werden opgericht, willen we die in Amersfoort noemen, die voorbeeldig heeft gewerkt. De geringe plaatsruimte belet ons hier meer te noemen, doch we betuigen aan allen, die hun taak in dezen gedaan hebben, onze hartelijke dank. Toch moet het ons van het hart, dat we overtuigd zijn, dat het totaal succes van onze actie nog beter zou zijn geweest, indien meerdere esperantisten hun plicht hadden gedaan. Een ere-salut nog aan de afdeling Monnikendam van de Ned. Onderw.-Veren., die zorgde, dat de gemeenteraad van Monnikendam de eerste was, waarvan we een sympathie-betuiging ontvingen.

Dit gebrek aan medewerking deed wat pijnlijk aan bij de ondervonden steun van organisaties, die niet bij het bureau zijn aangesloten. De aangesloten verenigingen bekostigden en verzorgden zelf de verzending van onze enveloppen « met inhoud », maar hetzelfde deden ook geheel of gedeeltelijk het Nederl. Verbond van Vakverenigingen en de Partij van de Arbeid, terwijl de Katholieke Volkspartij afdelings-adressen beschikbaar stelde.

Ook daarvoor wensen we hier onze dank te betuigen.

Het nevendoel van onze actie was de mobilisering van de publieke opinie. Daartoe werden aan ca. 650 gemeenteraden verzoeken gestuurd om adhesie aan ons request aan de Minister te verlenen. We stelden ons voor, dat zodoende in talrijke gemeenten onze zaak publiekelijk aan de orde zou worden gesteld en dat vele plaatselijke bladen daarover langer of korter zouden rapporteren. Daarin zijn we niet teleur-

(Vervolg op blz. 2.)

OBSERVOJ

« Rake klap, tweede stap »

(Vervolg van blz. 1.)

VERDAJ ANONCOJ.

La anoncorubrikoj en niaj Esperanto-gazetoj konsistigas mian preferatan legajon. Multlilate la anoncoj estas edifaj pri la alta nivelo de nia verda popoletio. Ili ja malkaŝas specialajn inklinojn, apartajn interesojn, kelkfoje eĉ intimajn aspirojn :

« Sinjoro X kolektas kaj interesigas elikedojn de alumetskatoj. Certe respondas ! »

« Nian preferatan hundineton ni ekonomis « Fidela ». Tion sciigas Gesinjoroj Y ».

« Fraŭlino Z deziras interesigi amleterojn laŭ ĉe-metodo. Skribu multnombre ! »

Evidente la anoncoj prezentas ion por ĉies gusto...

Foje-foje renkontigas ankaŭ alispecaj. Ekzemple :

« Angla urbo en Yorkshire kun ĉirkaŭ 11.000 enloĝantoj deziras patroni proksimume samgravan germanan urbon en kies lernejoj Esperanto estas instruata. Tiu kondiĉo devas ebligi al la infanoj kaj plenkreskuloj de ambaŭ urboj facilan personan kontakton ».

En niaj gazetoj la anoncoj sin sekvas, sed malsimilas. Felice !

PIK.

WAAR LIGT DE OPLOSSING ?

Af en toe duiken in de pers artikelen op waarin geweeke laagd wordt over de toenemende taalverwarring en waarin naar een oplossing wordt gespeurd voor dit immer voortschrijdend euvel.

De moderne talen worden in 't gelid geplaatst : zoveel mensen spreken Engels, zoveel Duits, zoveel Frans, zoveel Spaans, enz. Waar ligt mijn voordeel ? En met niets ontziende nuchterheid, alleen geteld door overwegingen van rentabiliteit, koel berekenend gaat men aan het wikken en aan het wegen... en komt onvermijdelijk tot geen of tot uiteenlopende conclusies.

ANDERE MOTIEVEN

laten zich soms gelden en dan wordt er toegegeven aan de psychose van een bepaald ogenblik. Zo de internationale Post-Unie die op haar congres te Parijs in 1947 besloot de Duitse taal door de Russische te vervangen. Tevens door het congres besloten het Arabisch en het Chinees onder de officiële talen van de Post-Unie op te nemen.

Deze « ups and downs » waaraan de moderne talen onderhevig zijn bemoeilijken uitermate het trekken van een conclusie door hen die het hoofd hierbij per se « koel » wenssen te houden en alle gevoelsmotieven uitsluiten. In dit verband denken we aan de tanende roem van het Frans als « langue diplomatique », dat zijn beste beentje voor heeft moeten zetten om te redden wat er nog te redden viel.

WIL MEN

voor de bestaande taalverwarring die door iedereen als een hinder wordt gevoeld een definitieve oplossing vinden, niet verbonden aan een of andere momentele machtsconstellatie, maar verheven boven politieke, economische, godsdienstige en filosofische verhoudingen, dan is men noodgedwongen op een andere oplossing aangewezen. Dan hoeft men niet te zoeken tussen de nationale talen die van deze verhoudingen de onvermijdelijke exponenten zijn. Dan is men aangewezen op het neutrale, geconstrueerde, maar daarom niet artificieel Esperanto.

HET ARGUMENT

als zou Esperanto een levenloze artificieel creatie zijn, wordt ons wel eens door sommige tegenstanders voor de voeten geworpen.

Als de plantenkweker door kruising en veredeling er toe komt een nieuwe sierplant te telen, dan heeft hij gewis kunstmatig ingegrepen. Maar wie zal zijn creatie artificieel durven noemen ?

Evenzo Esperanto, dat in de nationale talen wortelt. Dr. Zamenhof heeft uit de Indo-Europese talen geput om aan de Arische taalstam een nieuwe loot te laten ontkiemen. Voor geen enkel Westling geheel vreemd, maar van niemand het persoonlijke erfgoed, is Esperanto de aangewezen tweede taal voor ieder en de enig afdoende oplossing van het internationale talenprobleem.

gesteld. We hebben tal van knipsels ontvangen, die ons van de behandeling in een raadscollege verslag brachten. Ook dat aantal knipsels had trouwens groter kunnen zijn.

Om U enig idee te geven van het verzette werk de volgende gegevens. Behalve de verzoeken aan de gemeenten, die vergezeld gingen van propagandamateriaal, ontvingen honderden afdelingen van onderwijs-, politieke en vakorganisaties een enveloppe gevuld met circulaire en brochures. Bij de verzending daarvan hebben verschillende Amsterdamse esperantisten en zelfs Deense de behulpzame hand geboden. In totaal zijn 4300 enveloppen met 33000 stuks circulaire en brochures, waarvan sommige eerst herdrukt moesten worden, de deur uitgegaan. Bovendien werden door de Nederlandse Ouderraad voor de Openbare Lagere Scholen 1350 circulaire aan oudercommissies verzonden.

Nu weer die gemeenteraden. Wat het uiteindelijk resultaat zal zijn, is nog niet te zeggen. De stroom van antwoorden vermindert nu, ofschoon er nog bijna elke dag binnenkomen.

Ontvangen zijn in totaal 284, waarvan 105 gunstig. Onder de wegeringen is een aantal, waarin we verwezen worden naar de Veren. van Nederl. gemeenten. Twee gemeenten hebben de zaak daar zelf aanhangig gemaakt. Alles met elkaar naar onze mening uitstekend. Wij concluderen, dat we erin geslaagd zijn te bewijzen, dat (zoals we aan de gemeenten schreven) een aanzienlijk deel van het Nederlandse volk de invoering van het Esperanto wenst.

Vooraf als we zien, dat bovendien de volgende organisaties sympathiebetuigen hebben gezonden : De Communistische Partij Nederland, de Nederlandse Groot-Loge der Intern. Orde van Goede Tempeliers, de Veren. van Arbeiders Radio Amateurs, de Arbeiders Jeugd Centrale, de Nederl. Bond van Vrije Socialistena, het Nederl. Verbond van Vakverenigingen en de Broederschapsfederatie.

Als een uitvloeisel van onze actie mogen we wel beschouwen de oprichting van ene Esperanto-cursus aan de Rijkswaarschool voor onderwijzers te Haarlem, spoedig gevolgd door Hengelo en Deventer.

Aan een uitnodiging, gericht aan de verenigingen van personen van openbare, Katholieke en Christelijke kweekscholen, tot het bijwonen van een speciaal daartoe belegde vergadering van ons bureau, gaf alleen de eerste gevolg. De andere vonden het zelfs niet nodig te antwoorden, een ervaring die we na de oorlog trouwens ook bij andere organisaties opdeden. Ook een na-oorlogs verschijnsel ? Laten we dan hopen, dat we ook deze narigheid spoedig te boven komen. De vergadering zelf had een informatorisch karakter en een zeer prettig verloop.

Namens het bureau werden de volgende onderwijs-autoriteiten bezocht : de Hoofdinspecteur van de Onderwijzersopleiding, de Raadsadviseur Dr. WESSELINGS, de drie Hoofdinspecteurs in algemene dienst van het Lager Onderwijs, de Wethouder voor het Onderwijs en de directeur van de gemeentelijke kweekschool te Amsterdam. De ontvangst was uitstekend en we mochten overal warme belangstelling voor ons streven constateren. Hiervan getuigen ook de twee reeds door ons gepubliceerde « verklaringen ».

Rest ons nog mede te delen, dat dank zij de niet-voorziene financiële hulp van enkele organisaties, we niet genoodzaakt waren het hele ingezamelde bedrag voor deze actie te gebruiken, zodat er nog een flink sommetje in reserve is voor dit jaar.

In de vergadering van 5 Februari j.l. werden de bureau-financiën gecontroleerd en in orde bevonden.

We eindigen met een woord van dank aan allen, die door hun financiële of andere hulp deze aparte actie mogelijk hebben gemaakt.

Mochten we verzuimd hebben personen of organisaties te noemen, die daarvoor toch eigenlijk wel in aanmerking kwamen, dan verzoeken we dit op rekening te willen stellen van de gebrekkige organisatie van ons bureau en het vele werk, dat in weinig tijd moest worden verzet.

Van gebrek aan waardering onzerzijds is geen sprake.

P. W. BAAS,
Voorzitter

Febr. 1949.

TSJECHOSLOWAKIJE. — Volgen een officiële E-cursus : aan het gymnasium in Hradec Králové 17 jongens ; 30 leerlingen aan het gymnasium voor meisjes ; in Turciánske Teplice 40 leerlingen aan de academie voor onderwijzers. 30 gymnasten in Tvrč Sv. Martin ; het aantal deelnemers aan een cursus van een middelbare meisjesschool is niet vermeld.

LA STUDANTO

Hier volgt de uitwerking van de eerste oefening uit het vorige nummer :

1. Kion vi havas en via poŝo ? Nenion ! Mia poŝo estas malplena, ĉar mi metis nenion en ĝin (richtings n).

2. Li esprimis la deziron fariĝi kursgvidanto (naamw. deel van het gezegd, dus zonder n!) por povi instrui siajn konatojn (lijd. voorwerp) pri Esperanto.

3. Li klopodis salti trans la kanalon (naar de overkant toe, dus richting !), sed ĝi montriĝis tro larĝa kaj li falis en la akvon.

4. Mi petis Johanon, ke li voku la sekretarion, sed anstataŭ la sekretarion (anstataŭ is hier voegwoord ; achter anstataŭ kan men denken : voki) li vokis la kasiston.

5. La pomoj, kiujn li aĉetis, montriĝis kelkajn cendojn (bep. van hoeveelheid zonder voorzetsel) pli multekostaj (naamw. deel van het gezegde) ol tiuj, kiuj (onderwerp) estas vendataj en aliaj butikoj.

6. Ĉu oni elektis vin kiel prezidanton ? (het woord na kiel staat in dezelfde naamval als het woord vóór kiel, waar het betrekking op heeft). Ne, mi estis elektata kiel sekretario ; mian fraton oni elektis prezidanto (bep. van gesteldheid, dus eerste naamval !).

7. Mi demandis al li, ĉu li preferas kafon ol teon (ol is geen voorzetsel maar voegwoord), sed mi ne ricevis responдон.

8. Oni elektis komisionon, konsistantan (bijv. bep. bij komisionon ; staat dus in dezelfde naamval) el tri personoj, ĉar krom (krom is hier voegwoord) mian amikon Karlo (tussen amikon en Karlo kan men denken : nomatan), kiun (lijd. voorwerp) oni ŝerce nomas la kalvulo (bep. van gesteldheid), oni elektis Petron kaj mian najbaron, la profesoron (bijstelling bij najbaron ; staat dus in dezelfde naamval) pri matematiko.

9. La prezo de mia nova ĉapelo estas ok guldenoj (naamw. deel van het gezegde), do du guldenojn (bep. van hoeveelheid zonder voorzetsel) malpli alta (naamw. deel van het gezegde) ol tiu (onderwerp : staat in de plaats van la prezo) de mia malnova ĉapelo, kiu (onderwerp) kostis precize dek guldenojn (bep. van hoeveelheid).

10. Dum du semajnoj (geen n na het voorzetsel dum) mi ne renkontis lin, kvankam mi preskaŭ ĉiun tagon (bep. van tijd zonder voorzetsel) du fojojn preteriras lian domon (lijd. voorwerp), irante al mia oficejo (geen richtings-na al!) kaj returne (zonder n ; returne wil hier eigenlijk zeggen : returninte min) hejmen (richtings-n).

Er zijn door de inzenders nog verschillende fouten gemaakt. Deze zijn echter in verreweg de meeste gevallen niet toe te schrijven aan het niet kennen van de regels, die op zich zelf eenvoudig genoeg zijn, maar aan gebrek aan kennis van de Nederlandse spraakkunst. Vóór alles moet men een zin goed kunnen ontleden. Kan men dat niet, dan zal men fouten blijven maken en de cursusleiders doen dus goed, aan de zinsontleding de nodige aandacht te besteden.

Van het fragment uit « Vijf Kunststalen » volgt hier een uitwerking van een der inzenders :

Ne necesas detale klarigi, ke la multeco de la naciaj lingvoj efektive grave malhelpas la internacian kontakton. Mankas ĝenerale uzebla interkomunikiga lingvo, kvankam estas vere, ke la angla lingvo jam dum longe ludas gravan rolon kaj ke ĝia graveco ankoraŭ daŭre kreskas. Krom la angla tamen ekzistas la franca, hispana kaj germana lingvoj, el kiuj ĉiu per si mem ne nur estas la gepatra lingvo de multaj milionoj da homoj, sed ankaŭ ekster sia vera tereno servas kiel interkomunikiga lingvo. Tiu, kiu scias la plej gravajn eŭropajn lingvojn sendube povas movi sin internacie, sed malgraŭ tio la eblo por li estas limigita. Tio validas precipe sur scienca tereno. Multaj publikigaĵoj, gravaj por ĉiuj, estas alreblaj nur por kelkaj fakuloj, ĉar ili estas verkita en lingvo, nekonnata de la plimulto.

LA « LIBERA » VORTORDO

La grava litero n ebligas la rekonon de la diversaj frazelementoj kaj pro tio specialaj reguloj pri la vortordo en Esperanto ne estas necesaj. El tio oni ofte konkludas, ke la vortordo estas libera. Tamen tio ne estas vera. Ankaŭ en Esperanto validas certaj principoj, kiujn oni ne malatentu. La « normala » vortordo estas : subjekto — predikato — objekto — adjekto, sed ŝanĝo ofte estas necesa, ekz. el stila vidpunkto aŭ por speciale akcenti iun frazelementon. La grava litero n garantias, ke ne ekestos miskompreno.

Ekzistas kelkaj vortetoj (ne, ankaŭ, nur, eĉ) de kies ĝusta loko dependas la preciza senc de la frazo kaj la loko de tiuj vortetoj do estas neniel libera. En kelkaj lernolibroj por komencantoj

oni legas, ke ne staras ĉiam antaŭ la verbo, sed tio ne estas vera. La vorteton ne oni metu antaŭ la vorton, al kiu ĝi senpere rilatas, kaj la samo validas por ankaŭ, eĉ kaj nur. En la Fundamento de Zamenhof ni ekz. legas : lernolibron oni devas ne tralegi sed trastudi. En ĉi tiu frazo la vorteto ne senpere rilatas al tralegi, ne al devas. Estas granda diferenco inter mi ne tute komprenis la prelegon kaj mi tute ne komprenis la prelegon. La unua frazo volas diri, ke mi grandparte komprenis la prelegon, tamen ne ĉiujn detalojn. Laŭ la dua frazo mi absolute ne komprenis la prelegon. Ne hieraŭ mi lin vidis (sed antaŭhieraŭ) ; hieraŭ ne mi lin vidis (sed Petro) ; hieraŭ mi vidis ne lin (sed lian fraton). Ankaŭ hieraŭ (ne nur antaŭhieraŭ) mi vidis lin ; ankaŭ mi (ne nur Petro) vidis lin ; hieraŭ mi vidis ankaŭ lin (ne nur lian fraton). Nur hieraŭ (ne en alia tago) mi vidis lin ; hieraŭ nur mi vidis lin (Petro ne vidis lin) ; hieraŭ mi vidis nur lin (lian fraton mi ne vidis) ; hieraŭ mi nur vidis lin (mi ne parolis kun li). Ankaŭ li (kaj ne nur Petro) kantis en Esperanto ; li kantis ankaŭ en Esperanto (ne nur en la nacia lingvo) ; li ankaŭ kantis en Esperanto (li ne nur deklamis).

Vertaal de volgende uitdrukkingen in gangbaar Nederlands :

laborpaŭzo, ĝiskole armita, panakiranto, oreltranĉa bruo, sendi por elekto, nutri la esperon, sen ia konfuziĝo, la rutinaj ideoj, praktiki sporton, malgrasa grundo, inviti al danco, spirretene aŭskulti, libertempulo, prezenti plendon, plena mallumo, en civilaj vestoj, li ne skrupulas pri la vero, kalkuli la voĉojn, morte ebria, fadenmontra tapiŝo, subĉiela muzeo, miksi kartojn, monfalsisto, mielkuka lando, ĝis certa grado, la nuboj kunbuliĝis, lia ĝojo estis senlima, krei suspekton, nekonvena ŝerco, refaldi la manikojn, avara je laŭdoj, divenprove, foriri senrevene, neplena horo.

Hier volgen verschillende examen-zinnen ter vertaling :

1. Moeder zou juist het eten koken, toen zij zich plotseling herinnerde, dat er geen zout meer was. 2. Hoe hard Jan ook liep, Piet bleek de snelste van de twee. 3. Duizenden mensen leerden reeds Esperanto. Als ik tijd had, leerde ik het ook. 4. Toen de storm eindigde, kon het schip de haven binnenlopen. De mast was gebroken. 5. Als de cursus begint, ga ik ijverig studeren. Hoe meer gij U oefent, des te minder fouten zult gij maken. 6. Om op tijd te kunnen eindigen is het nodig, dat hij om acht uur zijn rede begint. 7. Hij zei, dat hij om 8 uur bij me zou zijn, maar hij is niet gekomen. 8. Tien jaar heeft hij de Engelse en Franse taal bestudeerd. Hij dacht, dat zij erg gemakkelijk waren. 9. Het is buiten niet donker, door dat de straten met sneeuw bedekt zijn. 10. Nauwelijks waren we thuis of het begon te regenen. 11. Hij nam zijn hoed en ging zonder te groeten de kamer uit. 12. Ik vind deze brief veel te lang ; waarom heb je geen kortere geschreven ? 13. Niet alle boeken, die worden uitgegeven, zijn waard gelezen te worden.

CONTRASTEN

Het is een mal geval met mal. Zamenhof heeft het voorvoegsel mal ingevoerd om het vocabularium van bijvoeglijke en werkwoordelijke stamwoorden een flink stuk dunner te maken en de schrijvers van « Literatura Mondo » zijn druk bezig, om een groot aantal malwoorden te vervangen door neologismen. Zo kennen we b.v. al kurta (mallonga), dina (maldika), olda (maljuna), dura (malmola), lanta (malrapida), turpa (malbela), sordida (malpura), streta (mallarĝa), tarda (malfrua), febla (malforta), frida (malvarma), rara (malofta), leĝera (malpeza), magra (malgrasa), obskura (malluma), softa (mallauta), humida (malseka) en dista (malproksima).

Aan onze lezers nu de taak, om in de volgende uitdrukkingen de bijvoeglijke naamwoorden en werkwoorden te vervangen door hun tegenstellingen, zonder gebruik te maken van mal en zonder neologismen in te voeren : originala verko, delikata nebulo, progresema ministro, firma paŝo, konvekasa spegulo, agrablaodoro, detala raporto, amara riproĉo, obtuza sono, egoista persono, freŝa butero, movplena strato, provizora decido, ŝajnigita bedaŭro, falsa subskribo, mizera loĝejo, kriminala juro, infermita febro, individua helpo ; gratuli iun, elspezi monon, estingi cigaron, perdi proceson, fini lecionon, jesi ion, tedi iun, forgesi ion, promocii iun, kondamni iun, akcepti donacon, la suno subiris, la entreprenno sukcesis.

Uitwerkingen van Vlaamse cursisten vóór 20 April aan V.E.B. (Studanto), Postbus 342, Brussel ; voor Nederlandse cursisten vóór 20 April aan A. J. Kalma, Stadionkade, 6, Amsterdam.

Gutoj...

(Eĉ ĝuto malgranda...)

Ĉu vi varbis?

En la maja eldono de nia revuo ni publikigos jam kelkajn rezultojn de la varbkonkurso. Restas do preskaŭ unu monato antaŭ ĝia fino. Jen la momento, por la lasta ĝenerala ofensivo. La adjektivo ĝenerala vere gravas, ĉar ni konstatis, ke nur malmultaj samideanoj aktive partoprenis: tio ne signifas ke la konkurso fiaskis, sed ĝis nun, ĝia sukceso nur dependis de kelkaj unuopuloj, kiuj vere eluzis ĉiujn okazojn por montri siajn varbotalentojn.

Kaj necesas ke ĉiuj anoj alportu briketon, ĉar nur tiam ni atingos la ĉi-jaran celon: pli vastan financan bazon, kiu ebligas trafan propagandon « eksteren »!

Kiel Asocio aliĝinta al U.E.A., la lig-estraro proponis nian Vicprezidanton, Dron Couwenberg, kiel peranton, kun titolo de Vic-ĉefdelegito de U.E.A., por disvastigi la ideon de la internacia movado inter niajn gemembrojn.

Liaj unuaj alvokoj ne vanis. Ni tial danku tiujn, kiuj, ĉe multaj elspezoj por abonoj al ĉiusepacaj Esperanto-revuo, rezervis sumon por nia internacia movado.

Ĉiujn aliajn ni atentigas pri la ekzisto de la valora ĵarlibro de U.E.A. Ĝi enhavas pli ol 2.000 adresojn de delegitoj kaj fakdelegitoj de U.E.A. el preskaŭ ĉiuj landoj. Tiu ĵarlibro aperas en la printempo, kaj ĝia komplemento fine de la jaro; vi povas akiri ĝin por 45 fr. Pagu jam nun al nia vicĉefdelegito ĉar la kvanto estas limigata. (p.ĉ. n° 4161.35).

La sekretariejo petas al ĉiuj sekcioj komuniki la rezultojn de la vintra Esperanto-kursoj. Bonvolu indiki la nombron de la gekursanoj kiuj faris ekzamenon, kiom el ili membriĝis aŭ amikiĝis al F.L.L.E.

La ĉi-jara Esperanto-kongreso de L.E.E.N. okazos en Haarlem, dum la Pasko-tagoj. Pagante ĉe nia liga kasisto, vi ricevos guldenojn en Nederlando (oficiala kontraŭvaloro).

Aliĝilon vi petu ĉe la sekretario. Jan multaj liganoj deziras partopreni. En Brugge formiĝis karavaneto. Kaj vi?

POLLANDO

Kulturdomo de profesiaj sindikatoj en Krakovo favoras Esperanton

Belega, lukse aranĝita, Kulturdomo de profesiaj sindikatoj enkondukis en sian kultur-klerigan laborplanon la instruadon de Esperanto. Al ĉiuj fabrikoj kaj fakorganizoj oni dissendis invitojn pri Esperanto-kurso por iliaj membroj.

La solena malfermo de la kurso okazis la 15.2.49 antaŭ tutplena salono. La direktoro de la Kulturdomo prezentis Prof. Sygnarski, lektoron de E. ĉe la Jagellona Universitato, kiu prelegis pri E. kiel plej perfekta interkomprenilo, ĉar E. estas, krom lingva problemo, ankaŭ potenca socia faktoro kaj simbolo de la tutmonda solidareco.

Por pruvi la praktikan utilecon kaj facilecon de Esperanto, S-ano Pioprowski, invitite de la preleganto, rakontis en la internacia lingvo kiel li fariĝis Esperantisto, instigante ĉiujn ĉeestantojn al diligenta lernado.

Tiel enskribiĝis pli al 60 personoj por la kurso, kiu daŭros ĝis la mezo de junio; post ĝi, ĉiu sukcesinta lernanto ricevos diplomon.

Oni sendu gratulet., il. poŝtk., gazetojn kaj aliajn esperantaĵojn al: DOM KULTURY Związkow Zawodowych, Krakow, Rynek Główny 27. Ĉiu ricevos respondon ĉe la kursofano en junio!

XIV-a Kongreso FL.L.E. GENT, 4-6 de junio 1949

KVINA KOMUNIKO

La konsisto de la Komitato: Ges-anoj Drs Mortelmans, Van Neste, Terrijn, D'Hainaut, Van Halter kaj De Boes. Skribu al: S-ano De Boes, Clementinalaan 31.

Pagu al: S-ano Van Halter; St. Michielsplein 8 — Poŝtĉekkonto, n° 4832.56

Kongreskotizo: 50 Fr. po persono. Ni insiste petas ke tre multaj jam nun faru la ĝiron al S-ano Van Halter.

Ghumarkoj kongresaj: ili estas haveblaj je 20 Fr. por 100. Nepre mendu tuj kvanton: vi propagandu Esperanton, gluante ilin sur viajn korespondaĵojn; vi konigu nian kongreson kaj... subtenu la laboron de la O.K., plenigante ĝian kason!

Apartaj kunsidoj: Tiucele la L.K. povas disponigi ejojn (ekz. por F.E.I., UEA, instruistoj ktp). Oni jam nun turnu sin al la sekretariejo.

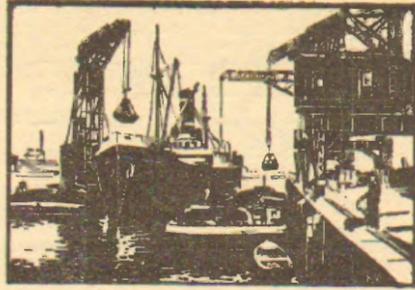
GENT KAJ ĜIA HAVENO.

Gent, estante la dua belga haveno, estas en komuniko kun la Norda Maro per belega markanalo de 32 Km. La akvosurfaco mezuras 800 Ha. kaj havas 32 Km. da kajoj kaj bordoj.

Gent estas konata speciale pro sia transŝargado de prezegaj kaj nepakitaj varoj.

Ĝia ilaro tial estas ekzemplo tiucele.

La dokoj estas larĝaj kaj vastaj kaj iliaj arangoj permesas, eĉ al la plej grandaj transportŝipoj, facilajn kaj rapidajn moveblojn.

La nombro de la levilegoj estas 160 kaj ilia levpovo estas de 2,5 ĝis 250 Tunoj.

Tiu moderna kaj perfektigita ilaro estas unu el la plej gravaj faktoroj de la prospero de la Genta haveno. Pro tio ĝi havas la nomon de « rapidhaveno ».

La interlando de la haveno estas tre vasta; ĝi etendiĝas sur la plej industriaj kaj la plej loĝataj partoj de l' okcidenta Eŭropo kaj krome ĝi estas la belga industria haveno.

Multegaj fabrikoj instaligis tuj proksime al ĝi kaj al la mara kanalo.

Bedaŭrinde la haveno ankoraŭ suferas diversspecaj limigojn, pro militaj postsekvoj kiuj kontraŭstaras la normaligon de la komercaj rilatoj.

Plie la konstruo de pli granda kluzo en Terneuzen estas necesega por ke pli grandaj ŝipoj venu ĝis Gent.

Malgraŭ tiuj malfavoraj cirkonstancoj ŝipegoj de trideko da diversaj landoj jam senŝargiĝis dum la lastaj jaroj, kaj la trafiko kreskos sekve de ĉiaj plibonigoj, kiuj faciligos la atingon de la haveno kaj la transbordigon.

AFDELINGEN V.E.B.

Antwerpen:	Mej. Hofkens H., Gummarustr. 21, Antwerpen.
Blankenberge:	Marmenout A., 24, Malecotstraat, Blankenberge.
Brugge:	Iserant R., Stwg op Blankenberge, 72, Brugge.
Brussel:	Sutterman A., Opzichterstraat, 87, Molenbeek-Brussel.
Gent:	Vandevelde A., Buffelstraat, 3, Gent.
Mechelen:	Willems F., Leuvense steenweg, 88, Muizen.
Oostende:	Vanthourout W., Christinastraat, 57, Oostende.

VERTEGENWOORDIGERS V.E.B.

1. Aalst:	Mej. P. De Cock, P. Couckestraat, 2.
2. Beervelde:	R. Acke, Brandstraat, 23.
3. Bosvoorde:	Rt. Loeckx, Konijnenperken, 107.
4. Heist-op-den Berg:	Fr. Luyten, Bergstraat, 93.
5. Jabbeke:	C. Toussaint, Statiestraat.
6. Kortrijk:	G. De Brouwere, Magdalenastraat, 29.
7. Leuven:	F. Piot, Dietsestraat, 118.
8. Overpelt:	J. Steegmans, Fabriekstraat.
9. Ronse:	J. Cantaert, Geeraardsbergestraat, 144.
10. Rumbeke:	A. Van Leuven, Roeselarestraat, 41.
11. Sijsele-Donk:	R. Jurion, Verpleegster, Sanatorium.
12. St. Pieters-Leeuw:	Monnaers M. C., Walkierstraat, 49.
13. Turnhout:	R. Meyvis, Prinsenstraat, 50.
14. Veurne:	Mej. M. J. Top, Nieuwstraat, 12.
15. Welle:	J. Houtman, Kapellestraat, 16.

Plaatselijk Nieuws

V.E.B. — Afdeling Antwerpen. — Op 12 Maart gaven we een bal in ons gewoon lokaal. Vrienden van onze afdeling uit Antwerpen en omliggende, uit Brussel en Mechelen waren bij die gelegenheid opgekomen. Allen beleefden een genoegelijke avond en het feest mag zeer geslaagd genoemd worden. Boven de ingang van ons lokaal is nu de lichtbak geplaatst met de woorden Esperanto en V.E.B. Antwerpen. Het licht gaat aan en uit en reeds van verre wordt de aandacht hierdoor getrokken, zodat het een uitstekend propagandamiddel geldt.

V.E.B. — Afdeling Brugge. — De cursus is ten einde gelopen en een tweektal weken komen de nieuwelingen naar de werkvergadering. Er dient genoteerd dat 15 cursisten de lessen volgden tot het einde. Onze afdeling verliest een zeer verdienstelijk lid door het heengaan — om beroepsredenen — van Mej. R. Jurion. Het feest, toneel, zang, muziek, dat wij voor de ouders van onze leden inrichtten kende een ongehoord succes. Eens te meer was onze propagandist de ziel der ganse inrichting.

V.E.B. — Afdeling Mechelen: Onze afdeling was flink vertegenwoordigd op het E.-feestje te Antwerpen. Verder ge-

regeld vergadering ten huize van de Voorzitter. Eerstdaags loopt ook de stadscursus ten einde. Het afdelingsleven is nog steeds gekenmerkt door de studie van La Verda Koro, die over korte tijd een einde zal nemen; dan zullen, met het oog op de reis naar Helsingör, speciaal spreekoefeningen doorgaan.

V.E.B. — Afdeling Oostende: Op de laatste vergadering werd de reis naar de Nederlandse tulpenvelden besproken; de Nederlandse hoofdstad zou bij dezelfde gelegenheid bezocht worden. De reis gaat definitief door op 1 en 2 Mei e.k.

De eerste jaarcursus loopt ten einde zodat vanaf volgende maand ons informatieblad in het Esperanto zal verschijnen.

V.E.B. — Afdeling Rumbeke: Onze vertegenwoordiger S-ano Van Leuven A. is werkelijk onvermoeibaar. Na de cursussen in Roeselare die met 60 leerlingen eindigden, werden onder zijn leiding nieuwe cursussen ingericht te Izegem en te Torhout met resp. 12 en 10 deelnemers. Wij verwachten daarom voor onze Bond de aanwinst van vele nieuwe leden in het Westvlaamse.

De Pers over Esperanto

In de periode van einde Januari tot begin Maart vonden wij in de pers wat volgt:

Aankondiging van spreekbeurten in Esperanto:

1. «Mijn eerste stappen in Esperanto» in Het Volk; De Roode Vaan; La Lanterne; Nieuwe Gids; Nation Belge; Dernière Heure.

2. «Vrolijke Vertellingen» in Le Soir; De Roode Vaan; La Lanterne; La Dernière Heure; Le Peuple.

3. «Guido Gezelle» in Le Soir; Le Peuple en De Roode Vaan.

4. «Reis naar Indië» in Le Soir en La Lanterne.

5. «Bestaat er Rechtvaardigheid» in Le Soir; De Roode Vaan; La Lanterne; Volksgazet en La Dernière Heure.

Mededelingen betreffende

Esperanto en/of de beweging

«Labourpartij en Esperanto» in La Nouvelle Gazette de Bruxelles.

«Unesco en Esperanto» in Le Peuple; De Standaard; Gazette de Liège; Le Travail; La Nouvelle Gazette de Bruxelles; La Métropole; La Meuse.

«Esperanto en het onderwijs» in Vooruit.

«Petitionnement, voor Esperanto, aan de U.N.O.» in Vooruit.

«Esperanto-Press en de U.N.O.» in Het Nieuwsblad, De Roode Vaan en De Standaard.

«Een grondwet in Esperanto» in De Roode Vaan en De Nieuwe Gazet.

«Esperanto aan de Universiteit in Cuba» in Le Cheminot (Bern).

«Esperanto op Ysland» in De Gente-naar.

Esperanto Rubrieken

In 3 verschillende nummers van De Roeselaarse Weekbode een uitgebreide rubriek met cursus.

Eveneens in verschillende Zwitserse nieuwsbladen o.a. Zurichse Zeitung; «Eisenbahn»; «Neue Berner Zeitung» en in het landelijk blad «De Natuurvriend».

Aankondiging van het Vlaams Esperanto Kongres te Gent in De Standaard.

Werkvergaderingen-aankondigingen in De Roode Vaan (4 maal); Nieuwe Gids; Le Soir (2 maal); La Lanterne (2 maal); Le Peuple; Le Drapeau Rouge.

Uitgebreide artikels

«Een pionier van Esperanto» nopens het afsterven van E. von Wahl in de «National Zeitung».

«Die Weltsprache Esperanto» in Die Neue Zeit.

«Op het Internationaal Esperanto-kongres te Malmö» verslag door een blinde deelnemer in «Schweizerischer Blindenbote».

GERMANUJO

La Verein Schleswig-Holsteinischer Briefmarkensammler, Rendsburg (Unuigo de S.H. poŝtmark-kolektantoj) aranĝos la 23/24 de aprilo Poŝtmark-Ekspozicion, pri la ebloj kaj manieroj de kolektado. La Esperanto-fako de la unuigo partoprenos kaj prezentos ĝiajn sukcesajn rezultojn. Multaj let., il., pk., filatelele afrankitaj, estas propagandeele nepre atendataj. Ĉiu sendinto ricevos bildpoŝtkarton pri la malnova Rendsburg kun E.-teksto kaj speciala poŝtstampo de la ekspozicio, kie funkcios speciala poŝtoficejo. Festlibreto kun artikolo en la germana kaj Esperanta pri «Filatelio kaj E. estas ricevebla kontraŭ tri resp. kup. Peranto: K. Götze, Mühlenstr. 6, (24 b) Büdelsdorf-Rendsburg, Germanujo, brita zono.

Libro «La plej humoraj anekdotoj kun karikaturoj, estos baldaŭ eldonata. Ĉiuj estas petataj ensendi ian anekdoton aŭ ŝercaĵon (aŭ pli), aldonante du resp. kup.: tiam ili tuj, post la apero, ricevos la unuan eldonon.

Notu ke la plej bonaj ŝercaĵoj estos premiataj per libroj el la Esperanto-literaturo.

Nepre skribu al: Sepp Hönig, (20 b) Bad Harzburg, Haus Mansfeld, brita zono de Germanujo!

Niaj Esperanto-Enigmoj kun premioj

La PREMION gajnis post n-roj 57-58: s-ino De Kersgieter, el Brugge (113 p).

SOLVOJ.

N-ro 59. HOR. 1. kutim; novaj. — 2. aro. — 3. kares; vetur. — 4. tru. — 5. orelo. — 6. abel; pomo. — 7. nur; pup; vin. — 8. silab. — 9. faden; somer. — 10. tri. — 11. rondo; valiz.

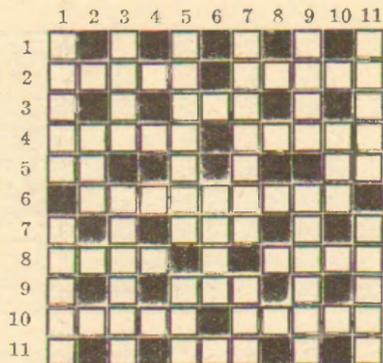
VERT. 1. kakt; an; for. — 2. ebura. — 3. tort; er; don. — 4. ol; se. — 5. maestr; pinto. — 6. regul. — 7. novul; pasiv. — 8. op; ho. — 9. vitr; ov; mal. — 10. amike. — 11. juri; on; roz.

N-ro 60. Bankiero; oleandro (el: ledo+rano: eraro mia); jubileo, aparteni, neŭtrala, tradicio, aventuro, hipoteko, uniformo; nostalgio; diligenta; ordinara; najtingalo; eventuala; magazeno; oficiala; reputacio; diktatoro; aŭtentika; sugestii. Bojanta hundo ne mordas.

N-ro 61: KRUCVORTENIGMO.

Horizontale. 2. per ĝi oni reklamas; tiam estas mallume. — 3. mallonga skriba rimarko (R). — 4. aldoni fremdan teritorion al regno (R); kaŭĉuko estas tia (R). — 5. konjunkcio; grupo (R). — 6. disponigi al iu ion redonatan (R). — 7. trinkvazo (R). — 8. sinsekvo da personoj metitaj unu apud la alia, laŭ unu linio; percepti odorojn (R). — 9. veturigisto havas ĝin (R). — 10. oni portas ĝin ĉirkaŭ la fingro; per ĝi oni fiksas ŝipon. — 11. ridindigi iun (R).

Vertikale. 1. fumanto uzas ĝin (R); moviĝanta kaj interpuŝiganta amaso (R). — 2. parenco (R). — 3. ĝia larvo manĝas stofojn (R); fari en gazeto mallongan kritikan raporton pri iu verko (R). — 5. samopini (R); marmalsanuloj tion faras (R). — 6. supera parto de la homa korpo (R). — 7. volonta atento (R); involvi objekton en papecon por facile kunporti ĝin (R). — 9. tranĉa; kliniĝanta for de la vertikala direkto (R). — 10. bonfarto (R). — 11. korparto (R); ido de eŭropaj gepatroj, naskita en intertropikaj kolonio (R).

N-ro 62: KRUCVORTENIGMO. (laŭ la krado de n-ro 61)

Horizontale. 2. publika amuzejo (R); arbusto kun flavaj floroj (R). — 3. arbo (R). — 4. ĝi stimulas ĉevalon (R); kunfandi (R). — 5. trinkaĵo (R); prepozicio. — 6. oni bezonas ĝin antaŭ ol verŝi vinon en glason (R). — 7. Mezurunuo de pezo (R). — 8. sovaĝa besto (R); spaco apud domo (R). — 9. «Kun... plej malmola estas pli bone ol sola», diras Zamenhofa proverbo (R). — 10. frukto (R); vazeto, uzata ĉe la manĝado (R). — 11. el ĝiaj fibroj oni faras ŝtofon (R).

Vertikale. 1. pruvi (R); fanfaroni por trompi. — 2. malobservo pri ia regulo (R). — 3. dombesto (R); putra ovotio faras (R). — 5. vojaĝante, oni faras tion en hotelo (R); povanta okazi (R). — 6. birdo (R). — 7. plenkreskiĝanta knabino (R); meti ĉirkaŭ ies talion (R). — 9. ĝi situas en Ameriko (R); ĝi portas elektran kondukilon (R). — 10. laŭ ia maniero. — 11. destini, fiksi, ekz. rolon, lokon (R); restadi senmova (R).

Sendu la solvojn antaŭ la 20-4-1949 ai jenaj adresoj: S-ro Teunissen, Legmeerstr. 37.A.1. Amsterdam West: por abonantoj de Nederlanda Esperantisto. AL POSTBUS 342 (Enigmoj), BRUSSEL: por anoj de Flandra Ligo.

THIJL UILENSPIEGEL

laŭ Ch. De Coster

libere elektis kaj tradukis: Dirk

En tiuj tagoj la geŭzoj, inter kiuj Lamme kaj Uilenspiegel, prenis la urbon Gorkum. Kaj ilin komandis kapitano Marinus; tiu Marinus, antaŭe diglaboristo, ege kaj ordone teniĝis kaj, kun Caspar Turk, la defendanto de Gorkum, subskribis kapitulacan akton laŭ kiu monaĥoj, burĝoj kaj soldatoj, troviĝantaj en la citadelo, libere forlasu ĝin kun kuglo en la buŝo, la musketo sur ŝultro kaj ĉio, kion ili povas porti, escepte de la preĝejoj posedataj, kiuj apartenu al la sieĝantoj.

Sed, ordonate de la senioro de Lumey, kapitano Marinus arestis la dek tri monaĥojn kaj lasis iri la soldatojn kaj burĝojn for.

Kaj Uilenspiegel diris:

— Soldata vorto estu ora vorto. Kial li rompas la sian? La senioro de Oranĝo, nia Princo de Libereco, volas ke oni respektu havon kaj konscienliberon de kiuj fordonas sian urbon.

La maljunaj geŭzoj respondis:

— Koncerne la monaĥojn, la admiralo ne volas tion; li estas nia estro; li prenis Den Briel. En la kaĝon la monaĥoj!

— Soldata vorto estas ora vorto! Kial li rompas ĝin? Uilenspiegel respondis. En la karceron la kaptitaj monaĥoj suferos mil humiligojn.

Kiam la senioro de Lumey sidis ĉe tablo plenkovrita per vino kaj viandoj, venis kuriero el Gorkum, sendita de kapitano Marinus, kun kopio de leteroj de la Taciturno, princo de Oranĝo, «ordonantaj al ĉiuj guberniantoj de urboj kaj aliaj lokoj doni al ekleziuloj la samajn protekton, sekuron kaj privilegiojn, kiajn al la cetera popolo.»

La sendito petis ke oni konduku lin antaŭ Lumey, por propramane transdoni al li kopion de la leteroj.

La senioro de Lumey voĉlegis:

«La senioro kaj komandanto Marinus Brandt petas ke ĉiuj oficistoj, guberniestroj kaj oficiroj de la respubliko lasu senbare pasi ktp.»

Lumey pugne batis la tablon kaj, disŝirante la pasporton, li kriis:

— Anserango! en kion miksiĝas Marinus, la fuŝulo, kiu antaŭ la preno de Den Briel havis eĉ ne manĝotan fiŝosteton! Li nomas sin senioro kaj komandanto kaj sendas al mi ordonojn! Li postulas kaj ordonas! Al via mastro diru ke, ĉar li estas kapitano kaj senioro kaj scias tiel bone ordoni kaj komandi, la monaĥoj estos tuj kaj taŭge pendigataj kaj, kun ili, vi, se vi ne forrapidas.

Kaj piedbate li eligis lin el la salono.

Rembrandt, la magiisto

LA TRAGEDIO DE ARTISTA VIVO

Bonstila verko, bele eldonita kaj bindita. Kun pli ol 100 ilustraĵoj pri la verko kaj vivo de la fama pentristo.

Prezo: 5 gld.; 85 bfr. (plus sendokostoj)

Mendu ĉe via respektiva Lib.-Servo:

Flandra Esperanto-Instituto
P. van Humbeekstraat 3,
Brussel-West

Libro-Servo L.E.E.N.
Z.-O.-Singel 5,
Bergen op Zoom

— Enverŝu! li kriis. Ĉu vi rimarkis la impertinenton de tiu Marinus? Mi ja vomus mian manĝon, ja tiel mi furiozas. Oni tuj pendigu la monaĥojn en la tenejo, kaj ĉi tien la flandro, kiu pledis por ili, tuj kiam li estos ĉeestinta ilian ekzekuton. Tiam ni ja vidos ĉu li ankoraŭ kuraĝos aserti, ke mi misagis. Oni kondukis Uilenspiegel antaŭ lin.

— Nu! li diris, ĉu novaĵoj pri viaj amikoj, la monaĥoj?

— Ili pendas, Uilenspiegel diris, kaj malkuraĝa torturisto, profesie murdanta, apertis post ilia morto la ventron kaj la flankon de unu el ili, kiel ĉe buĉita porko, por vendi ĝian grason al apotekisto. Soldata vorto ne plu estas ora vorto.

— Vi spitas min, ulo tri futojn alta, sed ankaŭ vin oni pendigos, ne en tenejo, sed je via honto, sur la placo, en ĉies vido.

— Honto super vin, Uilenspiegel diris, honto super nin; soldata vorto ne plu estas ora vorto.

— Ĉu vi silentu, rigidkapo! diris la senioro de Lumey.

— Honto super nin, Uilenspiegel diris, soldata vorto ne plu estas ora vorto. Prefere punu la friponon, kiu vendas homograson.

La senioro de Lumey ĵen tiris sian sabron kaj li estus sendube mortiginta Uilenspiegel, se la senioro de Treslong ne estus reteninta lian brakon per la vortoj:

— Kompatu, li estas brava kaj firma; li ne misagis.

Ĉe tio Lumey pripensis kaj diris:

— Tiam li petu pardonon.

Sed Uilenspiegel restis rekta kaj respondis:

— Mi ne fiflatas la seniorojn: soldata vorto ne plu estas ora vorto.

— Starigu pendigilon! Lumey diris, kaj konduku lin al ĝi kaj tiam kanabo fariĝu la vorto.

— Jes, Uilenspiegel diris, kaj antaŭ la popolamaso mi elkrios: soldata vorto ne plu estas ora vorto.

Oni starigis la pendigilon sur la placo. La urbon rapide trakuris la novaĵo, ke oni pendigos Uilenspiegel, la kuraĝan geŭzon. Kaj la popolon movis kunsento kaj kompatu. Kaj amase ĝi rapidis al la placo; tien ĉevalrajdis ankaŭ la senioro de Lumey, ĉar mem li deziris doni la signon de ekzekuto.

Senemocie li rigardis kiel Uilenspiegel staris sur la ŝtupetaro, vestite por suferi la morton, en sia ĉemizo, la brakojn ligitajn sur la korpo, la manojn kunigitajn, la ŝnuron ĉirkaŭ la kolo, dum la ekzekutisto pretis eklaboru.

Treslong diris al li:

— Senioro, pardonu al li, li ne perfidis kaj neniu iam pendigos homon, tial ke li estas karaktere sincera kaj kompatema.

Kaj la viroj kaj virinoj en la amaso, kiuj aŭdis Treslong tiel paroli, elkriis:

— Kompaton, senioro, pardonon kaj kompaton por Uilenspiegel.

— Tiu rigidkapo spitis min, Lumey diris. Li pentu kaj diru ke mi agis juste.

— Ĉu vi volas penti kaj diri ke li agis juste? Treslong diris al Uilenspiegel.

— Soldata vorto ne plu estas ora vorto, Uilenspiegel respondis.

— Ĉirkaŭmetu la ŝnuron, Lumey diris.

La ekzekutisto volis obei sed knabino, tute blankvestita kaj kun florplekto en la haroj, kvazaŭ freneza saltis sur la ŝtupojn de la ekzekutejo, flugis ĉirkaŭ la kolon de Uilenspiegel kaj diris:

— Tiu viro apartenas al mi; mi prenas lin kiel edzon.

Kaj la popolo laŭte aplaudis, kaj la virinoj kriis:

— Vivu, vivu la knabino, kiu savas Uilenspiegel.

— Kio do? demandis la senioro de Lumey.

Treslong respondis:

— Laŭ kutimo kaj institucio de la Urbo estas juro kaj moro ke juna virgulino aŭ ne edziniĝinta virino povas savi de la pendigo viron, prenante lin kiel edzon ĉe la pledo de la pendigilo.

— Dio helpis lin, Lumey diris, malligu lin.

Rajdante al la pendigilo li vidis ke la knabino okupas sin tranĉante la ŝnuron de Uilenspiegel, ĉe kio la ekzekutisto volis rezisti ŝian intencion per la vortoj:

— Se vi tranĉas ilin, kiu pagos min? Sed la knabino ne respondis.

Rimarkante kiel la amo igis sin tiel tujagama kaj lerta, li estis emociata.

— Kiu estas vi? li diris.

— Mi estas Nele, lia fianĉino, ŝi diris, kaj el Flandrolando mi venis por trovi lin.

Kaj la popolo aplaudis aprobe kaj ili malaperis en La Ora Kruĉo kie granda festeno estis servata.

Kaj Uilenspiegel diris al Nele:

Dolĉamata, nun vi ja estas ĉe mi! Hura! ŝi ĉeestas korpe, kore kaj anime, mia plej kara amikino! Ho! tiuj ĝentilaj okuloj kaj tiuj belaj ruĝaj lipoj, el kiuj venis nenio alia ol vortoj de bono! Ŝi savis mian vivon, mia plej amata! Vi estos sur niaj ŝipoj la fifristo de la liberigo. Ĉu vi memoras, sed ne... Al ni apartenas ĉi tiu momento de petolo, al mi via vizaĝo, kiu dolĉas kiel la butono en junio. Mi estas en la paradizo.

Kaj venis la pastro kaj ligis Nele kaj Uilenspiegel por la vivo.

(El Thijl Uilenspiegel)

ANONCETOJ

Juna japana studento (21 j.) deziras korespondi kun belgaj kemi-studentoj kaj interŝanĝi pm.: Akira MATUKUMA 69, Katahira-mati, Sendai, JAPANUJO.

Japana studento (24 j.) deziras korespondi pri diversaj aferoj: KUSUMOTO Hazime, 16, Koami-Imagawabasi-Dōri, HUKUOKA-si, JAPANUJO.

Deziras tutmondan interŝanĝadon de poŝtmarkoj: Manuel Manteca, Templeque (Toledo) HISPANUJO.

Verantw. uitgever: Vlaamse Esperantisten-Bond Postbus 342 — Brussel — Drukkerij: J. Van Laer, Korte Begijnestraat 38, Turnhout.

Wereldnieuws

Het Wereldpetitionnement aan de Verenigde Naties was op 4-2-49 getekend door of namens 14.500.000 personen. Hiervan leverden Duitsland bijna 7 miljoen, Japan bijna 2 miljoen, Tsjecho-Slowakije en Nederland ieder 1 miljoen, Britannië 750 duizend en Noorwegen 500 duizend.

U.E.A. Het totaal aantal leden van de U.E.A. bedroeg eind vorig jaar 17707 tegen 16004 eind 1947. De groei is vooral te danken aan een aanzienlijke toename van het aantal associjale leden; de categorieën M.J. en M.A. zijn echter beduidend teruggeklommen, ongetwijfeld een gevolg van de moeilijke economische en politieke verhoudingen. Zijn onze delegaties in dezen wel voldoende actief? Nog dezer dagen kon de samensteller van deze rubriek in een belangrijke conferentie de propagandische waarde van het U.E.A.-jaarboek constateren.

Canarische Eilanden. Helaas moeten we terugkomen op ons bericht in het vorige nummer. Immers, we vernemen nader, dat de decaan van de Chemische faculteit, die het initiatief genomen had tot de door ons vermelde Esperanto-cursussen en die de euvele moed had gehad, het verbod openlijk te becritiseren, door de Spaanse minister van onderwijs is ontslagen. In rond Hollands noemen we het optreden van deze minister Spaans.

Duitsland. — Berlijn bevordert officieel het Esperanto.

In het stadhuis van Berlin-Neukölln is officieel een Esperanto-informatie-bureau geopend. De taak van dit bureau is onderwijzers en leerlingen raad te geven in alle zaken Esperanto betreffende. Het verschaft inlichtingen over alle kwesties van onderwijsmethode en materiaal en verleent bemiddeling bij het oprichten van cursussen, bij buitenlandse correspondentie, vakliteratuur, enz. Het houdt regelmatig contact met het Duitse Esperanto-instituut in München en is daardoor in staat de nieuwste inlichtingen te verschaffen over de Esperanto-beweging in de hele wereld. Het adres is: Stadhuis Berlin-Neukölln, Erkstr. 28, afd. Esperanto.

Volkshogescholen. Het aantal volkshogescholen die Esperanto in het leerplan hebben opgenomen, is gestegen tot 112 (van 2 van deze wordt gemeld, dat er nog geen E.-cursus is begonnen).

Frankrijk. — De afd. Esperanto van de jaarbeurs 1948 in Lyon ontving 3230 stuks correspondentie in het E. uit 52 landen.

LA PIAN — AGORDISTO

de Erik Monck

La Sinjorino donas balon. Ŝi mendis la agordiston por ĝustigi la pianon.

Kaj li venis, kun siaj grizaj haroj, klina dorso, flavaj kavaj vangoj, tre mallarga pantalone, flikita frako kaj ĉemizo neniel blanka.

Kaj jam sonas el la salono:

Do-do-do-do.

Li pensas:

Vespere, oni ĉi tie donas balon, ĉar balon nun donas ja ĉiu.

Oni amuzos sin, ... dum en mia ĉambreto mi kopiados muzikon por la komercisto...

Re-re-re-re.

Kaj ĉe ĉi tiu piano sidos artisto, kaj liaj fingroj tiros ĉielajn melodiojn el la klavoj, kaj logos larmojn el la okuloj... Iam ankaŭ mi estis artisto, kaj ankaŭ mi muzikis: operon, simfoniojn, valsojn... sed per mia lasta, mi glufermis la fenestron kaj la opera partituro varmigis miajn manojn... Ho, tiel longe tio jam pasis!...

Mi-mi-mi-mi.

Kaj ĉi tie oni manĝos... ĉar la trufojn mi jam vidas sur la bufedo... kaj oni trinkos... la ĉampanon la servisto ĝuste portas el la kelo... Ankaŭ mi volus ĉeesti, ĉar... la tutan tagon mi havis nur akvo-gluton kaj moneran paneton... kaj pli eta ol kutime estis ĉi tiu.

Fa-fa-fa-fa.

Kaj ĉi tiu salono estos bele, ho, tiel bele luma, garnita kaj meblita, kaj la lumo brilligos la diamantojn... dum mi kaj mia patrino kaj mia fratino rigidigados ĉe la morta fajro kaj la estingita lampeto...

Sol-sol-sol-sol.

Kaj ĉi tie oni kantas, belajn, purajn kantojn, per belaj, puraj voĉoj. Tion ankaŭ mi faris iam, en la riĉaj salonoj kaj la belaj koncertejoj... sed mia voĉo tre malfortigis pro la malhavo... nun mi ne povas plu...

La-la-la-la.

Kaj la dancantaj paroj turniĝos, kaj la vanĝoj ruĝos, kaj la okuloj brilegos... tiel feliĉa mi neniam estis.

Si-si-si-si.

Kaj la junaj sinjoretoj kaj la junaj fraŭlinoj estos feliĉaj... neniam mi estis tia.

Do-do-do-do.

Bone oni amuzos sin ĉi tie... dum en mia ĉambreto mi kopiados muzikon por la komercisto...

Do-re-mi-fa-sol-la-si-do.

(Jeugdwerk)

(kun afabla permeso de la vidvino K. Van de Woestijne, trad. Hedero)